

Bollen, bier en bruine suiker

Nederlanders gaan graag in het buitenland op vakantie. Frankrijk en Spanje zijn de favoriete landen.

Drie van de vier Nederlanders gaan op vakantie. Met vakantie bedoelen we een verblijf buiten de eigen woning voor ontspanning of plezier met ten minste vier overnachtingen die niet bij familie of kennissen zijn doorgebracht. De vakantiedeelname van de Nederlanders behoort tot de hoogste in Europa en is vergelijkbaar met die van de inwoners van de Scandinavische landen, Duitsland en Zwitserland. De vakantiedeelname van inwoners van landen die de meeste buitenlanders ontvangen, zoals Frankrijk, Spanje en Italië, ligt op 50 procent. Ten slotte gaan slechts vier van de tien Ieren jaarlijks met vakantie.

Favoriete landen

In 1999 boekten Nederlanders tijdens hun buitenlandse vakanties 154 miljoen overnachtingen. Frankrijk en Spanje zijn al jaren de favoriete vakantiebestemmingen. Nederlanders brachten in 1999 35 miljoen overnachtingen in Frankrijk door, Spanje was het tweede land met twintig miljoen overnachtingen. Bij de andere landen in de top-tien van meest favoriete vakantiebestemmingen lagen de percentages onder de tien procent.

In vergelijking met 1998 kunnen er wel stevige veranderingen in het aantal overnachtingen geconstateerd worden. Frankrijk boekte bijvoorbeeld in 1999 dertien procent meer overnachtingen, terwijl Groot-Brittannië met negentien procent minder overnachtingen een flinke veer moest laten. Dit gebeurde al voor het derde achtereenvolgende jaar, waardoor het geleidelijk aan op de laatste plaats is beland.

Buitenlandse toeristen

De favoriete landen van de Nederlanders, Spanje en Frankrijk, staan ook bovenaan in de top-tien van Europese landen met de meeste buitenlandse toeristen. Spanje ontving er 52 miljoen in 1999, Italië 43 miljoen en Frankrijk 30 miljoen. Nederland kreeg tien miljoen buitenlandse toeristen, dat is

meer dan kleine Europese landen als Zwitserland, België en Portugal. Acht van de tien kwamen uit andere Europese landen, voornamelijk Duitsland, Groot-Brittannië en België.

Forse groeiers

De landen met de meeste buitenlandse toeristen hebben niet de meeste overnachtingen van buitenlanders. Zowel in 1995 als 1999 stond Groot-Brittannië in dit opzicht bovenaan, ondanks het feit dat het aantal overnachtingen een flinke duikeling had gemaakt van 180 naar 125 miljoen. Spanje en Frankrijk boekten in 1999 121 en 100 miljoen overnachtingen. Voor beide landen betekende dit een forse toename ten opzichte van 1995.

In de meeste landen – Groot-Brittannië en Oostenrijk uitgezonderd – is het aantal buitenlandse overnachtingen de laatste vijf jaar toegenomen. Nederland behoorde bij de forse groeiers met bijna tien miljoen meer overnachtingen in de periode 1995–1999. Oostenrijk heeft in die periode het aantal wintersporters zien afnemen.

Buitenland of eigen land?

Duitsers, Denen en Zwitsers gaan relatief vaak in het buitenland op vakantie. Dat doen ook de Ieren, hoewel hun vakantiedeelname gering is. Nederlanders brengen zes van de tien vakanties in het buitenland door, net als de Zweden. Van de Noord-Europeanen komen de Noren en Finnen achteraan, slechts 40 tot 50 procent van de vakantiegeïnteresseerden gaat naar het buitenland.

In Frankrijk, Spanje en Italië, waar relatief veel inwoners niet op vakantie gaan, is het aandeel vakantiegeïnteresseerden dat hun vakantie doorbrengt in het eigen land, relatief hoog. Een derde van de Franse vakantiegeïnteresseerden gaat naar het buitenland, van de Italiaanse een kwart. De absolute thuisblijvers zijn de Spanjaarden: vijf van de zes vakanties worden in eigen land gehouden.

Binnenlandse overnachtingen

Voor de toeristenindustrie is het economisch gezien van groot belang dat er veel buitenlandse toeristen naar Nederland komen, maar het binnenlandse toerisme is van even groot belang en wat omvang betreft tweemaal zo groot. Tegenover bijna 28 miljoen buitenlandse overnachtingen boekten de Nederlandse logiesaccommodaties in 1999 55 miljoen Nederlandse overnachtingen. De binnenlandse overnachtingen vormden daarmee 67 procent van het totaal overnachtingen. In Duitsland ligt dit percentage op 86. Nergens in Europa is de toeristenindustrie zo sterk op toeristen uit het eigen land gefundeerd als in Duitsland. Het land ontving 17 miljoen toeristen uit het buitenland, maar heeft in totaal bijna 275 miljoen overnachtingen of 75 miljoen meer dan Spanje met driemaal zoveel buitenlandse toeristen. Ook de Zweden, Finnen en Noren moeten het in belangrijke mate van de eigen toeristen hebben. Voor grote toeristenlanden zoals Italië en Frankrijk is 60 procent van de overnachtingen toch nog binnenlands, in Spanje en Portugal is dit 40 procent.

Reisverkeersbalansen

De voornaamste geldstromen van en naar de onderscheiden Europese landen zijn de ontvangsten van buitenlandse toeristen en uitgaven aan toerisme in het buitenland, de zogeheten reisverkeersbalansen. De vijf grote Europese landen, Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Spanje en Italië hadden in 1998 inkomsten tussen de 27 miljard en 15 miljard ecu. De inkomsten van de Scandinavische landen vormden hiervan een tiende deel. Nederland bevond zich met de kleinere Europese landen in de categorie landen met inkomsten tussen de tien miljard en vijf miljard ecu.

De landen met de hoogste inkomsten hebben uitgaven die hierbij sterk achterblijven. De Zuid-Europese landen rond de Middellandse Zee, Portugal, Frankrijk en de wintersportlanden Oostenrijk en Zwitserland hebben dan ook een positieve reisverkeersbalans. Ook Ierland dat weliswaar geringe inkomsten heeft, maar ook de minste uitgaven (2 miljard ecu,

na Griekenland met 1,6 mld ecu). De andere landen met relatief geringe inkomsten zoals de Scandinavische en Duitsland, hebben een sterke negatieve reisverkeersbalans. Ook Nederland, dat ondanks redelijke inkomsten, flink hogere uitgaven heeft.

Wintersportlanden

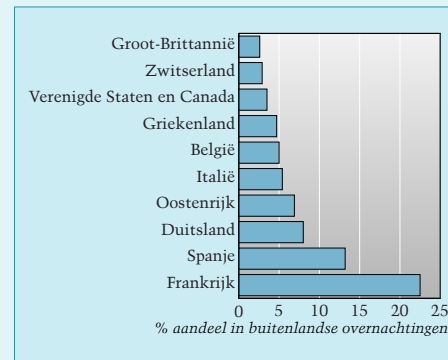
De wintersportlanden Oostenrijk en Zwitserland ontvingen in 1998 respectievelijk 1 300 en 1 000 ecu per hoofd van de bevolking, de hoogste bedragen van de Europese landen. Oostenrijkers en Zwitsers gaven per hoofd minder uit aan een buitenlandse vakantie, maar dat was in vergelijking met de uitgaven van de andere landen wel het hoogste bedrag. Beide landen hebben daardoor nog wel een positieve reisverkeersbalans per hoofd. Die staat evenwel niet in verhouding met die van bijvoorbeeld Spanje. Dit land heeft 300 tot 600 ecu per hoofd minder inkomsten uit toerisme dan Zwitserland en Oostenrijk, maar ook zeer geringe uitgaven van 114 ecu per hoofd. Dit levert Spanje een positieve reisverkeersbalans op die drie- tot viermaal zo groot is als die van Oostenrijk en Zwitserland. In alle Zuid-Europese landen zijn de toeristische uitgaven per hoofd van de bevolking laag en is de reisverkeersbalans positief. Ierland behoort tot de landen met de hoogste ontvangsten per hoofd (636 ecu). Dit is bijna tweemaal de omvang van die van Nederland (389 ecu).

Toeristenindustrie

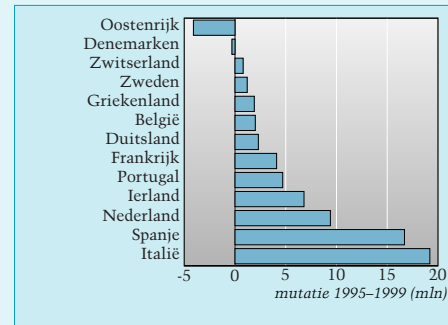
De landen met een negatieve reisverkeersbalans hebben alle relatief geringe inkomsten uit toerisme en hoge uitgaven per hoofd. Duitsland met zijn enorme toeristenindustrie, grote bevolking, maar een relatief gering aantal buitenlandse toeristen ontving in 1998 niet meer dan 180 ecu per hoofd aan toeristische inkomsten, het kleinste bedrag van de Europese landen. De uitgaven per hoofd waren evenwel 500 ecu. De Noren ontvingen niet meer dan 450 ecu, maar gaven meer dan het dubbele in het buitenland uit. ◀

Roel Wittink

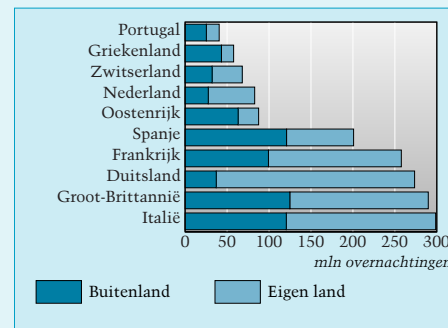
Favoriete vakantiebestemmingen van Nederlanders, 1999

Buitenlandse overnachtingen

Favoriete vakantie landen, 1999

Saldo ontvangsten en uitgaven uit het reisverkeer, 1998

